

Obsah

Autoři jednotlivých částí	V
Seznam použitých zkratk	VI
Předmluva	VIII
I. kapitola POJEM POZEMKOVÉHO VLASTNICTVÍ	1
Díl 1. Pozemkové právo	3
Díl 2. Pozemkové vlastnictví – vymezení pojmu	6
Díl 3. Pozemkové vlastnictví státu, krajů a obcí	11
3.1. Specifika pozemkového vlastnictví státu	11
3.2. Specifika pozemkového vlastnictví obcí a krajů	17
Díl 4. Pozemek, parcela a půda	21
4.1. Vymezení pojmu „pozemek“	21
4.2. Vertikální hranice pozemku	25
4.3. Parcela	28
4.4. Vztah parcely a pozemku	29
4.5. Půda	34
Díl 5. Součást věci	35
5.1. Superficies solo cedit	37
5.2. Stavba ve smyslu občanského práva	39
5.3. Rostlinstvo	42
5.3.1. Plody	43
Díl 6. Příslušenství věci	46

Díl 7. Věcněprávní instituty zatěžující pozemek	48
7.1. Právo stavby	48
7.2. Věcná břemena	52
7.2.1. Služebnosti	53
7.2.2. Reálná břemena	57
7.3. Zástavní právo	58
Díl 8. Výjimky ze zásady superficies solo cedit	60
8.1. Úvod	60
8.2. Dočasné stavby	61
8.3. Podzemní stavby se samostatným účelovým určením	64
8.3.1. Podzemní vody, jeskyně, nerosty	66
8.4. Stroje s výhradou	67
8.5. Liniové stavby	69
8.5.1. Movité, či nemovité	71
8.5.2. Inženýrské sítě	71
8.5.3. Meliorace	73
8.5.4. Vodovody a kanalizace	74
8.5.4.1. Přípojky	77
8.5.5. Elektronické komunikace, plynovody, teplovody	77
8.5.5.1. Sítě elektronických komunikací	79
8.5.6. Pozemní komunikace	79
8.6. Stavby jako součást práva stavby	82
8.7. Stavby zachovávající si charakter samostatné věci	83
8.7.1. Stavby jako samostatné věci ve smyslu § 3055 obč. zák.	84
8.7.2. Stavby zatížené věcným právem podle § 3060 obč. zák.	85
8.7.3. Neoprávněné stavby vystavěné před 1. 1. 2014	86
Díl 9. Přejícná ustanovení	87
9.1. Vlastník stavby je též vlastníkem pozemku pod ní	88
9.1.1. Stavby ve spoluvlastnictví	89
9.2. Vlastníkem stavby i pozemku se stane jediný subjekt	90
9.3. Stavby jako samostatné nemovité věci	91
9.4. Vzájemné předkupní právo	92
9.5. Ochrana práv třetích osob	95
9.6. Stavba na více pozemcích	97
II. kapitola NABÝVÁNÍ VLASTNICTVÍ	101
Díl 1. Úvod	103
Díl 2. Závady váznoucí na věci	104

Díl 3. Originární způsoby nabytí	106
3.1. Okupace	106
3.2. Nález	107
3.3. Přírůstek	108
3.3.1. Přírůstek přirozený	108
3.3.2. Přírůstek umělý	109
3.3.3. Přírůstek smíšený	110
3.4. Zpracování	110
3.5. Stavba na cizím pozemku	111
3.5.1. Stavby zřízené na základě právního titulu k pozemku	112
3.5.1.1. Dočasná stavba	112
3.5.1.2. Stavba zřízená na základě obligačního práva	113
3.5.1.3. Stavba zřízená na základě služebnosti	113
3.5.1.4. Stavba zřízená na základě práva stavby	114
3.5.1.4.1. Vymezení práva stavby	114
3.5.1.4.2. Vznik práva stavby	114
3.5.1.4.3. Dočasnost práva stavby	114
3.5.1.4.4. Úplata za zřízení práva stavby	115
3.5.1.4.5. Práva a povinnosti z práva stavby	115
3.5.1.4.6. Zánik práva stavby	116
3.5.2. Stavby zřízené bez právního titulu k pozemku	117
3.5.2.1. Vymezení stavby	117
3.5.2.2. Užití cizí věci pro stavbu	118
3.5.2.3. Osud neoprávněné stavby	118
3.5.2.4. Neoprávněná stavba postavená před 1. 1. 2014	119
3.6. Přestavek	121
3.7. Vydržení	122
3.7.1. Vydržení podle zákona č. 40/1964 Sb.	124
3.7.1.1. Věc způsobilá k vydržení	124
3.7.1.2. Držba	124
3.7.1.3. Vydržecí doba	125
3.7.1.4. Oprávněná držba	127
3.7.2. Vydržení podle občanského zákoníku	131
3.7.2.1. Vydržení řádné	133
3.7.2.2. Vydržení mimořádné	133
3.8. Nabytí vlastnického práva rozhodnutím státního orgánu	134
 Díl 4. Převod vlastnického práva	136
4.1. Materiální publicita veřejných seznamů	141
 Díl 5. Nabytí vlastnického práva děděním	142

Díl 6. Specifika nabývání a pozbývání pozemkového vlastnictví	144
6.1. Veřejnoprávní zásahy do určení osoby vlastníka	144
6.1.1. Vyvlastnění	144
6.1.1.1. Přípustnost vyvlastnění: expropriační titul	147
6.1.1.2. Soulad s cíli a úkoly územního plánování	152
6.1.1.3. Veřejný zájem na vyvlastnění	154
6.1.1.4. Rozsah a intenzita vyvlastnění	156
6.1.1.5. Vyjednávání vyvlastnítele s vyvlastňovaným	158
6.1.1.6. Vyvlastňovací řízení	162
6.1.1.7. Náhrada za vyvlastnění	165
6.1.1.8. Opravné prostředky proti rozhodnutí o vyvlastnění	169
6.1.1.9. Důsledky vyvlastnění na práva třetích osob	170
6.1.1.10. Zrušení vyvlastnění	172
6.1.2. Znárodnění (zestátnění)	173
6.1.3. Pozemkové úpravy	174
6.1.3.1. Předmět pozemkových úprav	176
6.1.3.2. Zpracování návrhu pozemkových úprav	178
6.1.3.3. Nové uspořádání pozemků	180
6.1.3.4. Schválení návrhu pozemkových úprav: první rozhodnutí	183
6.1.3.5. Výměna práv: druhé rozhodnutí	184
6.1.3.6. Provádění pozemkových úprav v terénu	186
Díl 7. Pozbytí vlastnického práva k pozemku opuštěním	187
7.1. Opuštění věci komisivním právním jednáním	187
7.1.1. Formální požadavky na opuštění pozemku	188
7.1.2. Neadresované či adresované právní jednání?	189
7.1.3. Soulad derelikce s dobrými mravy	191
7.1.4. Opuštění spoluvlastnického podílu	192
7.1.5. Zápis opuštění pozemku komisivním právním jednáním do katastru nemovitostí	192
7.2. Opuštění věci nevykonáváním vlastnického práva	195
7.3. Opuštění věci dle § 65 katastrálního zákona	198
7.4. Osud práv vázoucích na pozemku při derelikci	201

III. kapitola UŽIVACÍ VZTAHY K POZEMKŮM	203
Díl 1. Nájem pozemku	205
1.1. Předmět nájmu	205
1.2. Dočasnost nájmu	206
1.3. Vznik nájmu	207
1.4. Vícenásobný a neoprávněný pronájem věci	209
1.5. Časová působnost úpravy nájmu a pachtu v občanském zákoníku	211
1.6. Obsah nájemního vztahu	212
1.7. Změny pronajaté věci	218
1.8. Škoda na pronajaté věci	220
1.9. Ochrana nájemního vztahu proti třetím osobám	221
1.10. Změna vlastníka pronajaté věci	222
1.11. Zadržovací právo pronajímatele	225
1.12. Podnájem a jiné odvozené užívací vztahy	226
1.13. Skončení nájmu	229
1.13.1. Uplynutí doby	229
1.13.2. Zánik pronajaté věci	230
1.13.3. Výpověď	231
1.13.4. Jiné způsoby zániku nájmu	235
1.13.5. Povinnosti stran po skončení nájmu	236
Díl 2. Pacht pozemku	238
2.1. Obsah pachtovního vztahu	238
2.2. Skončení pachtu	242
2.3. Důsledky nevrácení věci po skončení pachtu	244
2.4. Inventář	244
2.5. Zemědělský pacht	246
Díl 3. Věcná břemena	249
3.1. Vymezení věcných břemen	249
3.2. Služebnost	251
3.2.1. Obecný výklad	251
3.2.2. Rozsah a obsah služebnosti	253
3.2.3. Nabytí služebnosti	254
3.2.3.1. Nabytí služebnosti smlouvou	254
3.2.3.2. Nabytí služebnosti závětí	255
3.2.3.3. Nabytí služebnosti vydržením	255
3.2.3.4. Nabytí služebnosti ze zákona	256
3.2.3.5. Nabytí služebnosti rozhodnutím orgánu veřejné moci	258
3.2.3.6. Specifika nabytí lesní služebnosti	258
3.2.4. Hrazení nákladů	258
3.2.5. Míra služebnosti	259

3.2.6.	Konkurence služebnosti a jiných práv	259
3.2.7.	Služebnost k prostoru pod povrchem	260
3.2.8.	Oživení služebnosti	260
3.2.9.	Služebnost jako právní závada	261
3.2.10.	Ochrana služebnosti	261
3.2.11.	Zánik služebnosti	262
3.2.12.	Některé vybrané služebnosti upravené zákonem	264
3.2.12.1.	Služebnost inženýrské sítě	264
3.2.12.2.	Služebnost opory cizí stavby	265
3.2.12.3.	Služebnost okapu	265
3.2.12.4.	Služebnost práva svádět dešťovou vodu	265
3.2.12.5.	Služebnost práva na vodu	265
3.2.12.6.	Služebnost rozlivu	266
3.2.12.7.	Služebnost cesty, průhonu a stezky	266
3.2.12.8.	Služebnost práva pastvy	267
3.2.12.9.	Služebnost užívacího práva	267
3.2.12.10.	Služebnost požívacího práva	267
3.2.12.11.	Služebnost bytu	268
3.3.	Nezbytná cesta	268
3.3.1.	Možnost přístupu k nemovité věci	268
3.3.1.1.	Soukromoprávní možnosti přístupu k nemovité věci	269
3.3.1.2.	Veřejnoprávní možnosti přístupu k nemovité věci	271
3.3.2.	Podmínky zřízení nezbytné cesty	272
3.3.2.1.	Přístup k nemovité věci	272
3.3.2.2.	Subjekty	272
3.3.2.3.	Nedostatek přístupu	273
3.3.2.4.	Účel zřízení – řádné užívání nemovité věci	273
3.3.3.	Nemožnost zajistit přístup jinak	274
3.3.4.	Způsoby povolení nezbytné cesty	275
3.3.5.	Náhrada za zřízení nezbytné cesty	276
3.3.6.	Důvody nepovolení nezbytné cesty	278
3.3.6.1.	Škoda převyšující výhodu nezbytné cesty	278
3.3.6.2.	Hrubá nedbalost nebo úmysl žadatele	279
3.3.6.3.	Pohodlnější spojení	282
3.3.6.4.	Přístup přes uzavřený prostor	282
3.3.6.5.	Veřejný zájem bránící přístupu	282
3.3.6.6.	Odepření nezbytné cesty pro zjevné zneužití práva	283
3.3.7.	Rozhodování o nezbytné cestě	283
3.3.8.	Ochrana nezbytné cesty	284
3.3.9.	Zrušení nezbytné cesty	284
3.4.	Reálná břemena	285

Díl 4. Bezdůvodné obohacení užíváním pozemku	287
4.1. Obohacený a ochuzený	289
4.1.1. Umístění věci na cizím pozemku	292
4.1.2. Oplocení cizího pozemku	294
4.1.3. Nadužívání spoluvlastnického podílu	295
4.1.4. Užívání pozemku jako veřejného prostranství a k umístění pozemní komunikace	300
4.2. Obsah a rozsah povinností k vydání bezdůvodného obohacení	301
4.2.1. Náhrada ve výši obvyklého nájemného (§ 2999 odst. 1 obč. zák.)	302
4.2.2. Náhrada ve výši sjednané úplaty (§ 2999 odst. 2 obč. zák.)	309
4.2.3. Stanovení obvyklého nájemného v občanském soudním řízení	312
4.2.4. Vzájemná podmíněnost restituční povinnosti (§ 2993 obč. zák.)	314
4.2.5. Ochrana uživatele v dobré víře (§ 3000, § 3001 a 3002 obč. zák.)	316
4.2.6. Výpočet bezdůvodného obohacení při nadužívání spoluvlastnického podílu	318
4.3. Vztah bezdůvodného obohacení k jiným institutům	318
4.3.1. Vztah bezdůvodného užívání k náhradě škody	320
4.3.2. Vztah bezdůvodného obohacení k držbě	321
4.4. Promlčení práva na vydání bezdůvodného obohacení	323
IV. kapitola OMEZENÍ VLASTNICKÉHO PRÁVA K POZEMKŮM	329
Díl 1. Úvod a systematika kapitoly	331
Díl 2. Omezení vlastnického práva z pohledu Listiny základních práv a svobod	332
2.1. Základní východiska	332
2.2. Omezení vlastnického práva za náhradu	333
2.3. Pojetí náhrad za omezení vlastnického práva	334
2.4. Uplatňování práva na náhradu dle čl. 11 odst. 4 Listiny	336
Díl 3. Volný průchod krajinou	338
3.1. Základní východiska	338
3.2. Uplatnění práva na průchod	339
3.3. Povinnosti procházejícího	341
3.4. Odpovědnost pozemkových vlastníků za škody procházejících	342

Díl 4. Volný vstup do lesů	343
4.1. Rozsah oprávnění	343
4.2. Oplocení lesa	345
4.3. Vjezd na lesní pozemky	346
4.3.1. Vjezd motorovými vozidly	346
4.3.2. Vjezd na kole, koni, lyžích nebo saních	347
4.4. Odpovědnostní vztahy	348
Díl 5. Průjezd a průchod přes účelové komunikace	351
5.1. Vymezení účelové komunikace	351
5.2. Znaky účelové komunikace	353
5.2.1. Seznatelnost v terénu	353
5.2.2. Účel	354
5.2.3. Věnování pozemku	354
5.2.4. Nutná komunikační potřeba	356
5.3. Ústavní konformita?	358
5.4. Omezení užívání veřejně přístupné účelové komunikace	362
5.5. Účelová komunikace v uzavřeném prostoru	363
5.6. Specifika odpovědnostních vztahů při užívání účelových komunikací	364
5.7. Účelová komunikace jako služebnost veřejného statku	365
Díl 6. Průchod přes pozemek představující veřejné prostranství	368
6.1. Existence a pojetí veřejného prostranství	368
6.2. Kategorizace pozemků jako veřejného prostranství	369
6.3. Kompenzace pro vlastníka pozemku	370
6.4. Veřejné prostranství jako služebnost	373
6.5. Předkupní právo k pozemkům tvořícím veřejné prostranství	373
Díl 7. Omezení výkonem práva myslivosti a rybářského práva	374
7.1. Omezení v souvislosti s výkonem práva myslivosti	374
7.2. Využití pobřežních pozemků při výkonu rybářského práva	376
Díl 8. Vstup a využití pozemků v souvislosti s péčí o vodní zdroje a vodohospodářskými aktivitami	377
8.1. Základní východiska	377
8.2. Odstraňování havarijního stavu	378
8.3. Omezení v souvislosti s vodními toky	379
8.4. Vodní díla	380

Díl 9. Oprávnění k užívání pozemku v souvislosti s umístěním vodovodu a kanalizace	384
Díl 10. Oprávnění k užívání pozemku v souvislosti s umístěním přenosových soustav	387
Díl 11. Oprávnění ke vstupu na pozemek v souvislosti se zajištěním výkonu veřejné moci	389
Díl 12. Vstupy na pozemek v rámci sousedských práv	390
12.1. Úvod	390
12.2. Stíhání věci na pozemku	390
12.3. Vstup na pozemek v souvislosti s údržbou a hospodařením ...	392
12.4. Užití pozemku k provádění stavebních prací	393
Díl 13. Výlučné vlastnictví pozemků a zákaz jejich zcizení ...	398
Díl 14. Zákonná předkupní práva	401
Díl 15. Chráněná území	406
Díl 16. Ochranná pásma	414
Díl 17. Povinnosti příkazující aktivní jednání	419
Díl 18. Omezení dané charakterem pozemku a územně plánovací dokumentací	424
18.1. Druhy pozemků	424
18.2. Změna způsobu užívání pozemku	425
18.2.1. Plánování budoucího způsobu využití pozemku	428
18.2.2. Kompenzace za omezení územně plánovací dokumentací	432
Díl 19. Dočasné omezení stavební činnosti a investic	435
V. kapitola NÁSTROJE OCHRANY VLASTNICKÉHO PRÁVA	441
Díl 1. K ochraně vlastnického práva	443
1.1. Svépomoc	444
1.2. Soudní ochrana	446

Díl 2. Pojem a rozlišení vlastnických žalob	448
2.1. Vzájemné odlišení vlastnických žalob.	448
2.2. Společné prvky vlastnických žalob	450
Díl 3. Reivindikační žaloba	453
3.1. Obrana žalovaného	455
3.2. Vztah reivindikační žaloby a nároků obligačních	460
3.3. Vztah reivindikační žaloby a žaloby na náhradu škody	461
Díl 4. Negatorní žaloba	463
4.1. Obrana žalovaného	465
4.2. Vztah negatorní žaloby a žaloby na náhradu škody	469
Díl 5. Určovací žaloba	472
5.1. Obecně	472
5.2. Naléhavý právní zájem	475
5.3. Vymezení předmětu řízení	477
5.4. Vztah určovací žaloby a vlastnických žalob	479
5.5. Určovací žaloba a restituce	480
5.6. Zvláštní určovací žaloby	482
Díl 6. Žaloba na stanovení hranice pozemku	484
6.1. Uvedení do problému	484
6.2. Obecné otázky týkající se stanovení vlastnické hranice	485
6.3. Kritéria pro stanovení vlastnické hranice	488
Díl 7. Posesorní a publiciánská ochrana	490
7.1. Úvod	490
7.2. Publiciánská ochrana	490
7.2.1. Podstata publiciánské ochrany	490
7.2.2. Žalobní požadavek	492
7.2.3. Slabší nebo stejně silný právní důvod	492
7.3. Posesorní ochrana	493
7.3.1. Svépomoc	493
7.3.2. Soudní ochrana držby	494
7.3.2.1. Držba	494
7.3.2.2. Aktivně legitimovaná a pasivně legitimovaná osoba	494
7.3.2.3. Petitorní a posesorní ochrana	495
7.3.2.4. Svémoc	496
7.3.3. Procesní aspekty žaloby na ochranu držby	497
7.3.4. Žaloba na ochranu držby před prováděním nebo odstraňováním stavby	498

Díl 8. Ochrana před rušivými vlivy ze sousedních pozemků	501
8.1. Ochrana před imisemi	501
8.1.1. Obecná východiska	501
8.1.2. Obtěžující a obtěžovaný	502
8.1.3. Obtěžování nepřímými imisemi	504
8.1.3.1. Nepřiměřenost poměrům	504
8.1.3.2. Zohlednění limitů daných veřejným právem	506
8.1.3.3. Úředně povolený záměr	506
8.1.3.4. Podstatné omezení obvyklého užívání pozemku	508
8.1.3.5. Zohlednění povahy a významu rušivé aktivity	509
8.1.3.6. Specifika provozu na pozemních komunikacích	510
8.1.4. Přímé imise	512
8.1.5. Privilegované imise	512
8.1.5.1. Obchodní závod nebo podobné zařízení	513
8.1.5.2. Schválení závodu – základní kvalifikační předpoklady	514
8.1.5.3. Posuzování řádnosti schválení závodu z pohledu občanskoprávních sporů	515
8.1.5.4. Schválení a účast sousedů v řízení dle správního řádu a dle zvláštních předpisů	517
8.1.5.5. Účinky schválení na zadržovací nárok	524
8.1.5.6. Kompenzace pro rušeného vlastníka	526
8.2. Ochrana před negativním působením porostů na sousedních pozemcích	527
8.2.1. Obecná východiska	527
8.2.2. Podrosty a převisy	527
8.2.3. Odstranění stromů a keřů u hranic pozemku	529
8.2.3.1. Věcný dopad a časová účinnost zákonné úpravy	529
8.2.3.2. Rozumný důvod jako předpoklad úspěšnosti nároku	530
8.2.3.3. Zohlednění veřejnoprávní regulace kácení	531

8.3.	Práva sousedů ve vztahu ke stavebním, terénním a jiným úpravám sousedních staveb a pozemků	531
8.3.1.	Obecná východiska	531
8.3.2.	Ztráta opory	533
8.3.2.1.	Uplatnění ochrany před ztrátou opory	533
8.3.2.2.	Práva ohroženého souseda	533
8.3.3.	Ochrana vodních poměrů	534
8.3.3.1.	Stékání vody ze stavby a pozemku	534
8.3.3.2.	Zachování přítoku vody	535
8.3.4.	Zřizování staveb u hranic pozemků	536
8.4.	Pozemkový vlastník v procesech dle stavebního zákona	537
8.4.1.	Základní východiska	537
8.4.2.	Územní řízení	538
8.4.2.1.	Věcné zaměření	538
8.4.2.2.	Účastníci územního řízení	539
8.4.2.3.	Námítky dotčených vlastníků	540
8.4.2.4.	Územní souhlas	542
8.4.3.	Stavební řízení	543
8.4.3.1.	Sousedé jako účastníci stavebního řízení	543
8.4.3.2.	Námítky ve stavebním řízení	543
8.4.3.3.	Souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru	544
8.4.3.4.	Společné územní a stavební řízení, společný územní souhlas a souhlas s povolením ohlášeného stavebního záměru	545
8.4.4.	Regulační plán	545
8.4.5.	Vydávání územního plánu a zásad územního rozvoje	546
8.4.5.1.	Význam územní dokumentace pro pozemkové vlastníky	546
8.4.5.2.	Územní plán	547
8.4.5.3.	Zásady územního rozvoje	549

VI. kapitola OCEŇOVÁNÍ POZEMKU A PRÁV K NIM 551

Díl 1. Úvod 553

Díl 2. Druhy cen 554

2.1.	Obvyklá cena	554
2.2.	Tržní hodnota	557
2.3.	Určování zjištěné ceny	558
2.4.	Daň z přidané hodnoty	560
2.5.	Mimořádné ceny	560

Díl 3. Oceňování práv k pozemkům	562
Díl 4. Zvláštní případy ocenění	564
Díl 5. Oceňovatelé	566
Díl 6. Cenová regulace	568
VII. kapitola NÁHRADA ŠKOD NA POZEMKU	571
Díl 1. Úvod	573
Díl 2. Předcházení vzniku škod	576
2.1. Prevenční povinnosti	576
2.1.1. Obecná prevenční povinnost	576
2.1.2. Prevenční povinnost vázaná na určité okruhy právních vztahů	577
2.2. Svépomoc	579
2.3. Zakročovací a ohlašovací povinnost	581
2.4. Preventivní opatření nařízené soudem	583
2.4.1. Vážné ohrožení	583
2.4.2. Ohrožení imisemi	584
2.4.3. Ochrana v případě oprávněné a povolené činnosti	585
2.4.4. Opatření v rámci ochrany před vážným ohrožením	586
2.4.5. Vydání předběžného opatření	587
Díl 3. Náhrada škody způsobené zaviněným porušením povinnosti stanovené zákonem	589
3.1. Základní východiska	589
3.2. Porušení zákonné povinnosti	589
3.3. Zavinění	590
3.4. Vznik újmy	591
3.4.1. Újma zásahem do absolutního práva	591
3.4.2. Újma zásahem do jiného práva	592
3.5. Příčinná souvislost	594
3.5.1. Pojetí příčinné souvislosti	594
3.5.2. Doložení příčin vzniku škody	595
Díl 4. Škoda z provozní činnosti	599
4.1. Předpoklady uplatnění	599
4.2. Závod a jeho vliv na okolí	600
4.3. Liberační důvod	601
4.4. Vztah k ochraně před imisemi	603

Díl 5. Provoz zvláště nebezpečný	605
5.1. Nebezpečnost provozu	605
5.2. Předpoklady liberace	607
5.3. Mnohost příčin	608
Díl 6. Škoda způsobená na nemovité věci	610
Díl 7. Škoda způsobená budovou	612
Díl 8. Náhrada škody	613
8.1. Naturální a reletární restituce	613
8.2. Skutečná škoda a ušlý zisk	615
8.2.1. Rozsah nahrazovaných hodnot	615
8.2.2. Obvyklá cena	615
8.3. Stanovení výše škody úvahou soudu	616
8.4. Snížení náhrady škody rozhodnutím soudu	618
8.5. Určení rozsahu náhrady škody s přihlédnutím ke zvláštním předpisům	618
Díl 9. K problematice realizace práva na náhradu škody	620
9.1. Ke způsobům uplatnění nároku na náhradu škody	620
9.2. Vztah k dalším možnostem zjednání nápravy	622
Díl 10. Specifika škod na lesních pozemcích	625
10.1. Základní východiska	625
10.2. Poškození v důsledku působení chemických látek	625
10.3. Škody způsobené zvěří	627
10.4. Specifika vyčíslení výše škody	629
10.5. Časové ukotvení vzniku škody při postupném vzniku škod ...	630
Díl 11. Specifika škod na zemědělských pozemcích	632
11.1. Poškozování půdy	632
11.2. Postihnutí škody vzniklé v souvislosti se zemědělským hospodařením	633
11.3. Základní zákonná východiska pro uplatnění nároku na náhradu škody	634
11.4. Škody způsobené zvěří	636
Díl 12. Škody způsobené při vstupu na pozemky	639
12.1. Obecná východiska	639
12.2. Vstup z titulu sousedského práva	640
12.3. Vstupy spojené s péčí o veřejně prospěšné komunikace, sítě a další obdobná zařízení	640

12.4. Oprávnění ke vstupu spojené s péčí o přírodní zdroje a jejich využívání.	643
12.5. Vstupy spojené s realizací veřejné správy.	644
Díl 13. Vzdání se práva na náhradu škody na pozemku	647
13.1. Základní východiska	647
13.2. Vzdání se práva jako řádné, platné a účinné právní jednání . . .	647
13.3. Zápis do katastru nemovitostí	650
13.4. Osoby podléhající dané úpravě	651
VIII. kapitola PROMĚNY POZEMKOVÉHO VLASTNICTVÍ: VYTVOŘENÍ MAJETKOVÉHO ZÁKLADU ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY, RESTITUCE A PRIVATIZACE	653
Díl 1. Úvod	655
Díl 2. Obnovení majetkového základu územní samosprávy	657
Díl 3. Přejednost majetku na obce dle zákona č. 172/1991 Sb.	658
3.1. Obecný výklad.	658
3.2. Přejednost fakticky využívaného majetku dle § 1 zákona č. 172/1991 Sb.	662
3.3. Přejednost historického majetku obcí dle § 2 zákona č. 172/1991 Sb.	664
3.4. Přejednost přidělového majetku obcí dle § 2a zákona č. 172/1991 Sb.	667
3.5. Přejednost majetku lesních družstev dle § 2b zákona č. 172/1991 Sb.	670
3.6. Přejednost majetku dříve vlastněného ČSFR dle § 2c zákona č. 172/1991 Sb.	673
3.7. Přejednost bytového fondu dle § 3 zákona č. 172/1991 Sb.	674
3.8. Přejednost na základě rozhodnutí správního orgánu dle § 5 a 6 zákona č. 172/1991 Sb.	676
3.9. Výluky z přejednost majetku na obce dle zákona č. 172/1991 Sb.	677
Díl 4. Přejednost majetku na kraje a obce dle zákonů č. 157/2000 Sb. a č. 290/2002 Sb.	681
Díl 5. Přejednost majetku na obce a kraje na základě zákona č. 174/2003 Sb.	683

Díl 6. Převod zemědělského majetku na obce a kraje dle zákonů č. 569/1991 Sb., č. 95/1999 Sb. a č. 503/2012 Sb.	684
Díl 7. Obecně k restitučnímu zákonodárství.	687
7.1. Smysl restitučního zákonodárství	688
7.2. Specialita a výlučnost restitučních předpisů	690
7.3. Soukromoprávní povaha restitučních předpisů	694
7.4. Procesní důsledky soukromoprávní povahy restitučních předpisů	696
7.5. Samostatnost jednotlivých restitučních předpisů.	698
7.6. Priorita restitučních nároků	701
7.7. Procesní aspekty restitučních kauz	704
Díl 8. Restituce podle zákona č. 229/1991 Sb.	706
8.1. Restituční skutkové podstaty	708
8.2. Oprávněné osoby	713
8.3. Povinné osoby	715
8.4. Rozhodování o restitučních nárocích.	717
8.5. Překážky vydání věci.	718
8.6. Náhrada poskytovaná v případě nemožnosti vydat původně odňatý pozemek	723
Díl 9. Restituce podle zákona č. 428/2012 Sb.	730
9.1. Restituční skutkové podstaty	732
9.2. Oprávněné osoby	739
9.3. Povinné osoby	740
9.4. Rozhodování o restitučních nárocích.	743
9.5. Překážky vydání věci.	747
9.6. Blokace historického majetku církví a určování vlastnictví státu k němu.	753
Díl 10. Privatizace	759
Díl 11. Privatizace dle zákona č. 427/1990 Sb. (tzv. malá privatizace)	760
Díl 12. Privatizace dle zákona č. 92/1991 Sb. (tzv. velká privatizace).	762
Díl 13. Privatizace zemědělských pozemků dle zákonů č. 95/1999 Sb. a č. 503/2012 Sb.	766
Díl 14. Obecná úprava převodu nezemědělských pozemků ve vlastnictví státu	769

Díl 15. Transformace práva trvalého užívání na právo vlastnické ve smyslu § 879c zákona č. 40/1964 Sb. . .	772
Díl 16. Převod státního majetku dle § 60a až 60c zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím zastupování v právních vztazích	776
Díl 17. Přechod majetku na občanská sdružení dle zákona č. 290/2002 Sb.	778
Seznam citované literatury	780
Věcný rejstřík	791